

Megjelenési adatok:

Petrétei József – Tilk Péter: Magyarország alkotmányjogának alapjai. Kodifikátor Alapítvány, Pécs, 2014

XII. fejezet

AZ ORSZÁGGYŰLÉS¹

A) Az Országgyűlés alkotmányjogi szabályozása

A magyar parlament alkotmányi szintű szabályozását az **Alaptörvény** – „Az állam” című részének első intézményeként – „Az Országgyűlés” címszó alatt végzi el, megállapítva e szerv **legfontosabb hatásköreit, szervezetének és működésének** legjellemzőbb előírásait, de az Alaptörvény más fejezeteiben is találhatók utalások az Országgyűlés bizonyos feladataira és jogosítványaira. Az **Országgyűlés** a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott **házzsabályi rendelkezésekben** állapítsa meg **működésének szabályait** és **tárgyalási rendjét**. Az Alaptörvény azonban azt is megköveteli, hogy **bizonyos kérdések** regulációjára az Országgyűlés **sarkalatos törvényt** alkosson, ezért a parlament megalkotta az **Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvényt** (Ogytv.) A **házzsabályi rendelkezések jelentős részét sarkalatos törvény** határozza meg, míg az „egyes házzsabályi rendelkezésekről” szóló normatív **országgyűlési határozat** [10/2014. (II. 24.) OGY határozat] **elsősorban eljárási jellegű** előírásokat rögzít.

B) Az Országgyűlés jellege, feladat- és hatásköre

I. Az Országgyűlés jellege

Az Alaptörvény szerint az **Országgyűlés Magyarország legfőbb népképviselői szerve**. Ebből a lényeges és általános funkció-megjelölést tartalmazó rendelkezésből levezethető a magyar **parlament** alapvető **rendeltetése**, és következtetni lehet **szervi jellegére**, illetve bizonyos feladat- és hatásköreire.

1. Az Országgyűlés – az Alaptörvény által konstituált – **alkotmányos szerv**, a **népszuverenitás közvetett megvalósítója**, mivel a közhatalom forrása a nép, és a nép a hatalmát – főszabályként – **választott képviselői útján** gyakorolja, azaz a **képviselők összessége testesíti meg** a népképviselői szervként működő parlamentet. Az Országgyűlés tehát olyan **testületi szerv**, amely a parlamenti választások során megválasztott képviselőkől áll, ennek következtében az Országgyűlés tagjai az országgyűlési képviselők, akik tevékenységüket a szabad mandátum elve szerint a köz érdekében végzik: őket sem utasítani, sem idő előtt visszahívni nem lehet.

Az Országgyűlés egyúttal **államhatalmi szerv is**: az Alaptörvény fontos **államhatalmi jogosítványokkal** ruházza fel. Az Országgyűlésnek ez az egyszerre érvényesülő **kettős minősége** biztosítja, hogy a Magyarországon minden hatalom – így az államhatalom is – azé a népé, amely e hatalmát általában a parlament – pontosabban az e szervet alkotó képviselők – útján gyakorolja. A nép hatalma így – effektív módon – az Országgyűlésen, mint állami szervén keresztül érvényesül.

¹ A fejezet az OTKA K 109319. sz. szerződése alapján az OTKA támogatásával jött létre.

2. Az Országgyűlés a **politikai kommunikáció fontos szervének és helyszínének** is tekinthető, mivel a **demokratikus képviselet feltételezi a parlamenti nyilvánosságot, átláthatóságot.**

3. Az államhatalomnak a néptől való eredete és nép általi, állami szervek útján történő gyakorlása e hatalom sajátos célhoz kötöttségét is jelenti: **az államhatalomnak a népet kell szolgálnia**, vagyis a nép által, a nép érdekében és a népnek felelősen kell gyakorolni. Ez alkotmányjogilag azt jelenti, hogy **az államhatalom végső legitimitását a nép akarata** – mint többségi akarat – **adja**, amely elsősorban a választások során nyer kifejezést. Az Országgyűlés az **egyetlen alkotmányos szerv**, amelyik a nép általi **közvetlen legitimitással** rendelkezik, ezért nélkülözhetetlen elem a demokratikus legitimitásot közvetítő láncolatban.

4. Az Országgyűlés – mint **egykamarás népképviseleti szerv** – a magyar parlamentáris demokráciában olyan **állami testületi szerv** is, amely közvetlen legitimitása – a választás demokratikus aktusa –, továbbá **törvényhozási jogköre**, valamint a kormányzati rendszer jellege következtében a **politikai uralomgyakorlás** szempontjából az **állam központi döntési egységét** jeleníti meg. Ezért az Országgyűlés döntései alapvetően politikai karakterűeknek minősülnek. Ennek során összességében **komplex szervezeti tevékenységet** folytat, amelyre vonatkozóan a parlament funkciói adnak eligazítást. A **parlament** tevékenységének **középpontjában** a **közügyek szabad parlamenti megvitatása** és a **többségi elv alkalmazásával** történő **döntéshozatal** áll. Az Országgyűlés döntéseit a képviselők meghatározott többségének szavazatával hozza. Az Országgyűlés döntései túlnyomórészt **politikai döntések**, amelyek a legfontosabb esetekben **általában törvényi formát** öltenek.

5. Az Országgyűlés esetében érvényesül az alapvető **politikai megosztottság**: a magyar parlament a Kormányt alakító **többségre** és a vele szemben álló **kisebbségre (ellenzékre)** tagolódik. A zökkenőmentes kormányzás érdekében rendkívül fontos, hogy a parlamenti többség számára **kellő mozgástér** maradjon **kormányzati elképzeléseinek** törvényhozási úton történő **megvalósítására** (azaz a döntéshozatalban a többségi elv érvényesül), **ugyanakkor** az Országgyűlés működését meghatározó eljárási rendben **garanciális jelentősége** van a **kisebbségvédelmi szabályoknak**, amelyek a parlamenti működés hatékonysága mellett a mindenkor ellenzék történetileg kialakult jogait hivatottak védeni.

6. A hatalommegosztás elvéből következik, hogy az Országgyűlés **csak az Alaptörvény keretei között** tevékenykedhet, hatalmának korlátait az Alaptörvény rendelkezései határozzák meg. Az Országgyűlés **nem gyakorolhatja az államhatalom teljességét**: az Alaptörvény az Országgyűlés feladat- és hatáskörének megállapításával **konkretizálja** a parlament **helyét és szerepét** az egyes **állami tevékenységek ellátásában** és az **állami szervezetrendszerben**. A parlament nem végez sem végrehajtási-igazgatási, sem pedig igazságszolgáltatási tevékenységet.

II. Az Országgyűlés feladat- és hatásköre

Az **Alaptörvény** az Országgyűlés **legfontosabb feladat- és hatásköreit** tartalmazza, amelyek ennek következtében alkotmányi védelemben részesülnek, és **többféleképpen csoportosíthatók**. Az alábbi felosztás az állami alaptevékenységek sajátosságának megfelelően határozza meg az Országgyűlés feladat- és hatásköreit.

1. Az alkotmányozással összefüggő feladat- és hatáskörök

Az Alaptörvény szerint (kizárólag) az Országgyűlés rendelkezik az alkotmányozó és az alkotmánymódosító **hatalommal**, vagyis **Magyarország Alaptörvényének megalkotási és módosítási jogával**. Az **Alaptörvény elfogadására** vagy **módosítására javaslatot** a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési bizottság és az országgyűlési képviselő terjeszthet elő. A döntéshez **minősített többség** szükséges, vagyis az **összes képviselő 2/3-ának szavazata**. Az Alaptörvénnyel vagy módosításával szemben **előzetes normakontrollt** a **köztársasági elnök csak az eljárási követelmények megsértése miatt** kérhet az Alkotmánybíróságtól. Más garanciális szabályt azonban – pl. sem materiális, sem időbeli korlátot – nem ír elő az Alaptörvény. Ez azt is jelenti, hogy az Alaptörvény bármely rendelkezése – az eljárási előírások betartásával – tartalmilag megváltoztatható vagy hatályon kívül helyezhető, mert a hatályos alaptörvényi rendelkezések sem az új alkotmány normaszövegének kialakítását, sem az alaptörvényi előírások módosítását nem kötik. Ennek következtében azonban csak a mindenkor parlamenti erőviszonyokon múlik, hogy az Országgyűlés mikor látja indokoltnak a magyar alkotmányos berendezkedés megváltoztatását.

2. A törvényhozással összefüggő feladat- és hatáskörök

Az **Alaptörvény** nem szabályozza részletekbe menően a törvényalkotást, csupán az e tevékenységgel kapcsolatos **legalapvetőbb rendelkezéseket** foglalja magában: a törvénykezdeményezésre jogosultak körét, a törvényalkotásra felhatalmazott szervet, a törvény elfogadásának, aláírásának, alkotmányos kontrolljának és kihirdetésének szabályait határozza meg.

a) Magyarországon **kizárólag az Országgyűlés** jogosult a törvényhozásra – vagyis törvényhozási monopóliummal rendelkezik – és e hatáskörét senkire sem ruházhatja át. **Törvénnyel más jogszabály nem lehet ellentétes**. Az Alaptörvényben az **Országgyűlésnek adott törvényalkotási felhatalmazás univerzális**, a törvényben szabályozható jogalkotási tárgyakra nem állít fel korlátokat. Az Országgyűlés tehát **jogosult** törvényt alkotni **minden** jogi szabályozást igénylő társadalmi **viszony rendezésére**, jogalkotó hatáskörének azonban vannak **korlátai**: az Országgyűlés által hozott törvény nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel, nem ütközhet az uniós vagy a nemzetközi jogba, és az egyszer már törvényben szabályozott jogviszonyok átalakítása, megváltoztatása csak törvénnyel történhet.

Az Alaptörvény szerint **törvénykezdeményezési jog** illeti meg a **köztársasági elnököt**, a **Kormányt**, mint testületet, **minden országgyűlési bizottságot** és **bármely képviselőt**. A törvénykezdeményezés a törvényhozási eljárás **jogi elindítását** jelenti. A **törvényhozási tárgykörök** közül az **Alaptörvény elsősorban** az ún. **sarkalatos törvényeket** jelöli meg, de ezeken túlmenően más helyeken is előír törvényalkotási kötelezettséget. Sarkalatos törvény az **olyan törvény**, amelynek **elfogadásához és módosításához** a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

Az Országgyűlés **törvényhozási feladatát** – az **alaptörvényi előírások** mellett – a **nemzetközi szerződésekből** adódó kötelezettségek, az **európai uniós tagságból** eredő **jogharmonizációs feladatok**, továbbá az **alkotmánybírósági és bírósági döntések**, **ombudsmani** ajánlások határozzák meg vagy befolyásolják, de a törvényhozás számára a **legjelentősebb** feladatot a **kormányzásból** adódó, a parlamenti többséget alkotó párt(ok) által indokoltnak vélt, a társadalom irányítása érdekében szükséges törvényalkotás jelenti.

A **törvényjavaslat elfogadását** az Alaptörvény főszabályként – az országgyűlési döntéshozatalnak megfelelően – a **többségi elv** alkalmazásának előírásával határozza meg:

határozatképes Országgyűlés esetén a **jelenlévő** országgyűlési képviselők **több mint a felének** szavazatával hozza meg. Ez alól a **sarkalatos törvények** jelentenek **kivételt**, amelyek megalkotásához, módosításához vagy hatályon kívül helyezéséhez a **jelenlévő** országgyűlési képviselők **kétharmadának** szavazata szükséges.

b) Az Alaptörvény **új lehetőségként** vezette be azt a megoldást, hogy az **Országgyűlés** az **elfogadott törvényt** – a köztársasági elnök mellett – maga is megküldheti **előzetes normakontrollra** az Alkotmánybíróságnak, ha ezt a **törvény kezdeményezője**, a **Kormány**, illetve az **Országgyűlés elnöke** a zárószavazás előtt **indítványozza**. Erről az indítványról az Országgyűlés a **zárószavazást követően** határoz.

Ha az Alkotmánybíróság **alaptörvény-ellenességet** állapít meg, az Országgyűlés a törvényt **újra megtárgyalja**. Az újratárgyalt és elfogadott törvényt az Országgyűlés **ismét megküldheti** az Alkotmánybíróságnak, hogy vizsgálja meg a törvénynek az Alaptörvénnyel való összhangját.

3. A kormányzással összefüggő feladat- és hatáskörök

a) Az Országgyűlés az összes képviselő **több mint felének nyílt** szavazatával (abszolút többség) **megválasztja** a **miniszterelnököt**, és **dönt** a Kormánnyal kapcsolatos **bizalmi kérdésről**. A Kormány köteles az Alaptörvény végrehajtásához szükséges törvényjavaslatokat az Országgyűlés elé terjeszteni, köteles a törvények végrehajtását biztosítani, működéséért felelős a parlamentnek. A **kormányzással összefüggő** parlamenti **kontrolljogosítványok** mellett feltétlenül kiemelendő az Országgyűlés és a Kormány között fennálló bizalomról (támogatottságról) való döntés.

b) Az Országgyűlés kormányzással összefüggő feladat- és hatáskörei közé sorolható a **központi költségvetés elfogadása és végrehajtásának jóváhagyása**. Az Országgyűlés által gyakorolt **költségvetési jog** a kormányzás céljainak és irányának kijelölésére alkalmas, továbbá a **végrehajtó hatalom** egyik legfontosabb **ellenőrzési és korlátozási eszközeként** használható. Az Alaptörvény szerint az **Országgyűlésnek minden évre vonatkozóan törvényt** kell alkotnia a központi költségvetésről és a központi költségvetés végrehajtásáról. A **költségvetés az állam gazdálkodásának éves terve**.

c) A **külpolitikával**, az **európai unióban való tagállami részvétellel**, valamint Magyarország **biztonságával összefüggésben** az Országgyűlés **felhatalmazást ad a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére**, másrészt az Európai Unióban tagállamként való részvétel érdekében nemzetközi szerződés alapján – az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig – az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja, és az ilyen nemzetközi szerződés kötelező hatályának elismerésére – az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával – felhatalmazást adhat. Emellett az **Országgyűlés tájékoztatást** kérhet a **Kormánytól** az Európai Unió kormányzati részvétellel működő intézményeinek döntéshozatali eljárásában képviselendő **kormányálláspontról**, és állást foglalhat az eljárásban napirenden szereplő tervezetről. Ezen kívül az Országgyűlés dönt a **hadiállapot** kinyilvánításáról és a **békekötésről**, továbbá **különleges jogrendet** érintő, valamint **katonai műveletekben való részvétellel** kapcsolatos döntéseket hoz.

4. Az Országgyűlés további feladat- és hatáskörei

a) Választási és kreációs jogosítványok

Az Országgyűlés – a miniszterelnökön kívül – **megválasztja a köztársasági elnököt**, az **Alkotmánybíróság** tagjait és elnökét, a **Kúria** elnökét, az Országos **Bírósági Hivatal** elnökét, a **legfőbb ügyészt**, az **alapvető jogok biztosát** és **helyetteseit**, valamint az **Állami Számvevőszék** elnökét. Az Alaptörvény meghatározza azoknak a **legfontosabb állami szerveknek** a körét is, amelyek részletes szabályozására az **Országgyűlésnek törvényt** kell alkotnia. Az állami szervek kötelező törvényi szabályozásának teljesítésével az Országgyűlés **kreációs funkciót** teljesít. Az Országgyűlés jogosult arra, hogy állami szerveket hozzon létre, szüntessen meg, vagy alakítson át.

b) A helyi önkormányzatokkal kapcsolatos jogosítvány

Az Országgyűlés jogosult a Kormánynak – az Alkotmánybíróság elvi véleményének kikérése után előterjesztett – javaslatára **felosztatni** azt a **helyi képviselőtestületet**, amelynek **működése** alaptörvény-ellenes. E jogával tehát csak akkor élhet, ha a képviselőtestület működése az Alaptörvénnyel ellentétes. Ha az Országgyűlés az önkormányzati képviselőtestületet felosztatja, egyidejűleg **három hónapon belüli időpontra** kitűzi az időközi választást.

c) Az Országgyűlés kegyelmezési joga

Az Országgyűlést illeti meg a **közkegyelem gyakorlásának joga**, míg az egyéni kegyelmezési jogot a köztársasági elnök gyakorolja. A parlament a közkegyelmet **törvényi formában** rendeli el. A közkegyelem **megbocsátást fejez ki** a bűncselekményt elkövetők meghatározott kategóriáival szemben, és nem a hatályos büntető jogszabályok, illetőleg a büntető bíróságok ítélezésének a kritikája: nem igazságszolgáltatási tevékenység, hanem az Országgyűlés olyan közhatalmi aktusa, amely a jogellenes cselekmények elkövetőinek meghatározott körében az állam büntető igényéről való lemondást fejezi ki. A közkegyelem lehet **végrehajtási kegyelem** – vagyis a jogerős ítélettel kiszabott büntetések elengedése, illetőleg mérséklése –, **eljárási kegyelem** – vagyis a folyamatban levő vagy még meg nem indult büntető eljárásokban az állam büntetőjogi igényéről való lemondás, valamint a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli **mentesítés**.

d) Az országos népszavazással kapcsolatos jogosítvány

Az Országgyűlés jogosult az **országos népszavazás** elrendelésére. Országos népszavazás tárgya csak a parlament feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet, de ez alól is vannak kivételek. A népszavazás elrendelésénél az Országgyűlést **mérlegelési jog** illeti meg, ha a népszavazást a **köztársasági elnök**, a **Kormány** vagy **százezer választópolgár kezdeményezte**, vagyis a döntésétől függ, hogy elrendeli-e a népszavazást, vagy sem. Ha azonban a népszavazást **legalább kétszázezer választópolgár** kezdeményezi, akkor a parlamentnek az országos népszavazást **el kell rendelnie**. Ha az Országgyűlés a népszavazást bármely esetben elrendelte, az **érvényes és eredményes népszavazáson** hozott döntés az **Országgyűlésre kötelező**. Az országos népszavazás érvényes, ha az összes választópolgár több mint fele érvényesen szavazott, és eredményes, ha az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele a megfogalmazott kérdésre azonos választ adott.

e) Egyéb, törvénnyel megállapított hatáskörök

Az Országgyűlés – az alkotmányi keretek között – **törvénnyel** önmaga számára **további feladat- és hatásköröket** állapíthat meg. Ilyennek tekinthető – többek között – **az állami területbeosztással** kapcsolatos hatáskör: az Országgyűlés – az érintett önkormányzatok véleményének kikérése után – dönt a **megyéék** összevonásáról, szétválasztásáról, határainak megváltoztatásáról, elnevezéséről és székhelyéről, valamint a fővárosi kerületek kialakításáról.

A parlament azonban a törvényi úton történő hatáskörbővítéssel **más szervek** Alaptörvényben biztosított **feladat- és hatásköreit nem vonhatja el**, és nem korlátozhatja, illetőleg e feladat- és hatáskör-megállapítás a parlament Alaptörvényben biztosított funkcióinak további konkretizálásaként jelentkezik.

C) Az Országgyűlés megbízatása és megalakulása

I. Az Országgyűlés megbízatása

1. Az Országgyűlés megbízatási idejének meghatározása

Az Országgyűlés **megbízatása** – hivatali ideje – az **alakuló ülésével kezdődik**, és a következő **Országgyűlés alakuló üléséig** tart. Az **alakuló ülést** – a **választást követő harminc napon belüli időpontra** – a **köztársasági elnök** hívja össze. Az országgyűlési képviselők általános választását – az Országgyűlés feloszlása vagy felosztatása miatti választás kivételével – az előző Országgyűlés megválasztását követő **negyedik év április** vagy **május hónapjában** kell megtartani.

Főszabály szerint tehát a parlament megbízatási ideje – az ún. parlamenti ciklus – **általában** (megközelítőleg) **négy évig** tart, de a megbízatás csak az új Országgyűlés alakuló ülésével szűnik meg. Ez a szabályozási megoldás biztosítja a **parlament működésének folyamatosságát**.

2. Az Országgyűlés feloszlása és felosztatása

Az Országgyűlés megbízatása az alkotmányi főszabályhoz képest – a parlament feloszlásával (önfelosztatással), vagy a köztársasági elnök általi felosztatásával – a **parlamenti ciklus lejártá előtt is befejezhető**, következésképpen ilyenkor a parlament **megbízatása lerövidül**. Ilyen esetben **kilencven napon belül** előrehozott választásokat kell tartani és **új Országgyűlést** kell választani. A feloszlás és a felosztatás esetei az alábbiakban jelölhető meg.

a) Az **Országgyűlés kimondhatja feloszlását megbízatásának lejártá előtt** is, vagyis a parlament saját döntésével korlátozhatja megbízatási idejét: maga dönthet megbízatása korábbi megszűnéséről. Rendkívüli állapot vagy a szükségállapot ideje alatt a parlament nem mondhatja ki feloszlását.

b) A **köztársasági elnököt megilleti a parlament felosztatási joga**, amelyet azonban **csak két esetben** – az országgyűlési képviseléválasztások egyidejű kitűzésével – gyakorolhat:

- Az **egyik** eset az, ha a Kormány megbízatása megszűnik, és a köztársasági elnök által miniszterelnöknek javasolt személyt az **első személyi javaslat megtételének napjától számított negyven napon belül** a parlament nem választja meg. A köztársasági elnök e jogát addig gyakorolhatja, amíg az Országgyűlés a miniszterelnököt meg nem választja.

- A **másik** esetet az jelenti, ha az Országgyűlés az **adott évre** vonatkozó központi költségvetést **március 31-ig nem** fogadja el. Az államfő e jogát addig gyakorolhatja, amíg az Országgyűlés a központi költségvetést el nem fogadja.

Az Országgyűlés feloszlata előtt a köztársasági elnök **köteles kikérni** a miniszterelnöknek, az Országgyűlés elnökének, és az országgyűlési képviselőcsoportok vezetőinek a véleményét, de **a feloszlata maga határoz**: dönthet a feloszlata, de a fenti esetekben sem köteles feloszlata a parlamentet. Rendkívüli állapot vagy szükségállapot ideje alatt az **Országgyűlés nem oszlatható fel**.

c) Az Országgyűlés **más módon történő feloszlata** az **Alaptörvény nem** teszi lehetővé, így például nem lehetséges e tárgyban országos népszavazást tartani.

d) Előfordulhat olyan eset is, amikor az Országgyűlés megbízata „meghosszabbodik”. **Rendkívüli** állapot és **szükségállapot idején** az országgyűlési képviselők általános választást **nem lehet kitűzni**, és nem lehet **megtartani**. Ilyen esetben a rendkívüli állapot vagy a szükségállapot **megszűnésétől számított kilencven napon belül** kell új Országgyűlést választani. Rendkívüli állapot vagy a szükségállapot ideje alatt a parlament nem mondhatja ki feloszlata sem. A **már feloszlott Országgyűlést** pedig a rendkívüli állapot idején a Honvédelmi Tanács, szükségállapot idején a köztársasági elnök is **összehívhatja**.

II. Az Országgyűlés megalakulata

1. Az alakuló ülés

Az Országgyűlés alakuló ülésén a **képviselők létrehozzák az Országgyűlést**, megválasztják a tisztségviselőket, megalakítják a bizottságokat, és a parlament megkezd működéset.

a) Az alakuló ülés összehívata és vezetése

Az Országgyűlés alakuló ülését – az újonnan megválasztott Országgyűlést – a **köztársasági elnök** a választást követő **harminc napon belüli időpontra** hívja össze. Az Országgyűlés alakuló ülését a **köztársasági elnök nyitja meg**, ezt követően tájékoztatást ad a megbízólevelek átvételéről. Az **alakuló ülést** a Házbizottság megalakulataáról szóló tájékoztatás megadásaig a **korelnök** – a **legidősebb** országgyűlési képviselő – **vezeti**. A korelnök és a **korjegyzők** – a **nyolc legfiatalabb** képviselő – hivatalba lépése után a Nemzeti Választási Bizottság (NVB) elnöke és a Nemzeti Választási Iroda (NVI) elnöke választással kapcsolatos beszámolóira kerül sor.

b) A mandátumigazolás

A választási beszámolók elhangzata után a **korelnök** és a **korjegyzők** – mint **mandátumvizsgáló testület** – a választási iratok alapján **megvizsgálják a képviselők és a szószólók megbízólevelének szabályszerűségét**. A korelnök és a korjegyzők megbízólevelét a névsor szerint első öt képviselőből álló testület vizsgálja meg. A mandátumvizsgálat eredményéről először az öt képviselőből álló testület előadója, majd ezt követően a korelnök **szóban tesz jelentést** az Országgyűlésnek. A **mandátumokat** az Országgyűlés **vita nélkül igazolja**.

c) Az eskütétel

A **képviselők** a mandátumvizsgálat eredményéről szóló határozat elfogadását követően – **az alakuló ülésen** – **esküt tesznek**, és az eskütételről okmányt írnak alá. A **képviselő** az **eskü letételéig** és az esküokmány aláírásáig **nem vehet részt az Országgyűlés munkájában**, továbbá tiszteletdíjra és költségtérítésre is csak az eskü letételétől jogosult.

2. A képviselőcsoport (frakció) megalakítása

a) Az Alaptörvény **kifejezetten megengedi**, hogy az országgyűlési képviselők tevékenységük összehangolására országgyűlési képviselőcsoportot alakíthassanak. Ennek következtében a **képviselőcsoportok** (pártfrakciók) **alkotmányos intézmények**. A képviselőcsoportok **létrehozása alkotmányos kötelesség**. A pártok a parlamenti pártfrakciójukon keresztül kapcsolódnak be az állami akaratképzésbe. A képviselőcsoport intézménye a parlamenti munka hatékonyságát és az Országgyűlés működésének stabilitását szolgálja. A képviselőcsoportok **megalakulásának bejelentése az alakuló ülésen**, a választással kapcsolatos beszámolók elfogadását követően történik.

b) Képviselőcsoport (frakció) **alakítására** a képviselők előző általános választásán **országos pártlistát állító** és mandátumot szerző, **ugyanahhoz a párthoz** – vagy annak jogutódjához – **tartozó képviselők** jogosultak, de **pártonként csak egy képviselőcsoportot** alakíthatnak. A **párthoz tartozónak** azt a képviselőt kell tekinteni, aki a **párt tagja**, vagy a **párt jelöltjeként indult** a választáson, vagy pedig – a nemzetiségi képviselő kivételével – olyan **független**, illetve függetlenné vált képviselő, akinek **csatlakozását** a képviselőcsoport **elfogadta**.

c) Képviselőcsoportot – főszabály szerint – **legalább öt képviselő** alakíthat, de az ugyanazon párthoz tartozó **legalább három** képviselő akkor is alakíthat frakciót, ha mandátumukat **ugyanazon önálló országos pártlistáról** szerezték. A **képviselő csak egy képviselőcsoportnak** lehet tagja. Ha valamely képviselő képviselőcsoport-tagsága bármely módon megszűnik, akkor a képviselő **függetlenné** válik. A függetlenné vált képviselő a képviselőcsoport-tagság megszűnését követő **hat hónap elteltével** bármely képviselőcsoport-hoz **csatlakozhat**.

3. Az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztása

Az Országgyűlés az **alakuló ülésen** választja meg a tisztségviselőit. Az **Országgyűlés elnökét** (házelnököt), **alelnökeit** és **jegyzőit** – a képviselőcsoportok vezetőinek indítványára – a korelnök javaslata alapján **választják meg**. Az Országgyűlés személyenként, **vita nélkül** határoz. A **háznagyot** az Országgyűlés az alakuló ülésén a **házelnök javaslatára** választja meg. A **házelnök** a megválasztása napján az Országgyűlés előtt **esküt tesz**.

4. A Házbizottság megalakulása és a miniszterelnök megválasztása

A Házbizottság a **képviselőcsoport-vezetők nevének bejelentésével**, valamint a **házelnök és az alelnökök megválasztásával** alakul meg. A **korelnök** a Házbizottság megalakulását követően erről a tényről, valamint a Házbizottság tagjainak személyéről tájékoztatja az Országgyűlést, ezt követően az **alakuló ülést a házelnök vezeti**. A Házbizottság **elnöke a házelnök, tagjai az alelnökök, a képviselőcsoportok vezetői és a háznagy**.

Mivel a miniszterelnök megbízatása az újonnan választott Országgyűlés megalakulásával megszűnik, a **köztársasági elnök** az új Országgyűlés **alakuló ülésén tesz javaslatot az új miniszterelnök** személyére. A parlament a megalakulását követően nyílt szavazással választja meg az új miniszterelnököt, akinek a megválasztásához az országgyűlési **képviselők**

több mint a felének szavazata szükséges. A miniszterelnök a megválasztásával hivatalba lép.

D) Az országgyűlési képviselők

Az országgyűlési **képviselők tisztsége** tulajdonképpen „**tagság a parlamentben**”, ami azt jelenti, hogy a képviselők a saját – választások útján megszerzett – mandátumuk és legitimációjuk alapján, a vonatkozó szabályozás által kialakított jogállásuk szerint vesznek részt az Országgyűlés tanácskozásában és határozathozatalában. A parlament – mint testület – és a képviselő közjogi autonómiájának és függetlenségének a feltételeit lényegileg három jogintézmény garantálja:

- a **szabad mandátum** elve, amely a képviselő alkotmányjogi-politikai függetlenségét,
- az **összeférhetetlenség** közjogi intézménye, amely a képviselő anyagi, hivatali, erkölcsi és lelkiismereti függetlenségét, és
- a **mentelmi jog**, amely a képviselő védelmét és jogi függetlenségét biztosítja.

I. Az országgyűlési képviselők létszáma és megbízatása

1. A képviselők száma, jogállása és mandátumuk jellege

a) A **magyar parlament 199 képviselőből áll**, akik különböző módon szereznek mandátumot: **106** országgyűlési képviselő **egyéni választókerületben**, **93** pedig **országos** – párt- vagy nemzetiségi – **listán** választható meg. A **képviselők egyenlősége** azt jelenti, hogy **jogaik és kötelességeik azonosak**. Alkotmányos követelmény, hogy **minden egyes képviselő közreműködését biztosítani kell** az Országgyűlés hatáskörébe tartozó döntésekben és az ahhoz vezető akaratképzésben.

b) Az országgyűlési képviselők **tevékenységüket a köz érdekében** végzik. Ez az alaptörvényi rendelkezés azt juttatja kifejezésre, hogy a képviselő feladata nem valamely település, megye vagy foglalkozási csoport érdekeinek védelme, hanem az egész nemzet szolgálata, vagyis az Alaptörvény értelmében az országgyűlési **képviselők mandátuma szabad mandátum**. A szabad mandátum **lényege**, hogy a képviselő és a választók közötti jogi függőség a választás után megszűnik, tehát **a képviselő nem utasítható**, és egyetlen kérdésben sem köteles a választók véleményét kikérni. A képviselő a parlamentben **szabadon, meggyőződése és lelkiismerete alapján** foglalhat állást, **adhatja le szavazatát**, tevékenységeért és szavazataért a választók a megbízatás ideje alatt felelősségre nem vonhatják. Az Alaptörvény nem ismeri a képviselői mandátum választópolgárok általi **visszahívással** történő megszűnését, sem azt a lehetőséget, hogy a pártlistán bejutott képviselőt pártja fossa meg a mandátumtól. A **képviselő és a választók kapcsolata politikai természetű**, azaz a felelősség csak a választások során jelenhet meg abban a formában, hogy a választók bizalmát elvesztő képviselőt nem választják meg újra, illetőleg a mögötte álló pártot nem támogatják szavazataikkal.

2. A képviselők megbízatásának keletkezése és megszűnése

a) Az Alaptörvény kimondja, hogy az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják. A **mandátum keletkezésének közjogi feltétele** tehát a **megválasztás** ténye, amely a képviselői mandátumot keletkezteti (konstituálja), továbbá a deklaratív aktusok, mint a **megbízólevél**

átadása, amellyel az illetékes választási bizottság igazolja a jelölt megválasztását, a **mandátumhitelesítés**, amelyre az általános választásokat követően az Országgyűlés alakuló ülésén kerül sor, és a **képviselői eskü** letétele.

b) Az országgyűlési képviselő megbízatásának **megszűnési eseteit** az Alaptörvény tartalmazza. Eszerint a megbízatás az alábbi esetekben szűnik meg:

- Az **Országgyűlés megbízatásának megszűnésével**, ami a képviselői megbízatás megszűnésének általános esete.
- A **képviselő halálával**.
- Az **összeférhetetlenség kimondásával**, amiről az Országgyűlés a jelen lévő képviselők kétharmadának szavazatával határoz.
- A **lemondással**. A képviselő a házelnökhöz benyújtott **írásbeli nyilatkozatával** lemondhat megbízatásáról. A lemondás érvényességéhez **elfogadó nyilatkozat nem** szükséges.
- Ha a **megválasztásához szükséges feltételek már nem** állnak fenn. Ennek alapján megszűnik annak a képviselőnek a megbízatása, aki már **nem magyar** állampolgár, aki **jogerős ítélet** alapján **szabadságvesztés** büntetését tölti, aki jogerős ítélet alapján büntetőeljárásban elrendelt intézeti **kényszergyógykezelését** tölti, továbbá akit **bíróság** a választójogból a választójog gyakorlásához szükséges **belátási képességének** csökkenése vagy hiánya miatt **kizárt**, valamint aki **közügyek** gyakorlásától **eltiltás** hatálya alatt áll. Erről a parlament a jelenlévő képviselők kétharmadának szavazatával határoz.
- Ha **egy éven keresztül nem vesz részt** az Országgyűlés munkájában. A megbízatás akkor szűnik meg, ha a képviselő **egy éven keresztül egyetlen esetben sem** vett részt az **Országgyűlés szavazásain**. Erről az Országgyűlés a jelenlévő képviselők kétharmadának szavazatával dönt.

3. A képviselői összeférhetetlenség

Az összeférhetetlenség (inkompatibilitás) a **képviselői tisztség és törvényben meghatározott más pozíciók**, tisztségek, tagságok, foglalkozások **egyidejű betöltésének**, illetőleg meghatározott tevékenységek végzésének **tilalmát jelenti** a képviselői mandátum ideje alatt. Az összeférhetetlenségi szabályok legfontosabb **célja**, hogy biztosítsák a hatalom halmozásának, a funkciók összefonódásának és a parlamenti kontrollmechanizmus gyengítésének elkerülését.

Az **Alaptörvény** úgy rendelkezik, hogy sarkalatos törvény határozza meg azokat a **közhivatalokat**, amelyeket országgyűlési **képviselő nem** tölthet be, valamint **más összeférhetetlenségi eseteket** is megállapíthat. A képviselői összeférhetetlenséget az **Ogytv. szabályozza**: eszerint a **képviselői megbízatás** – főszabály szerint – **összeegyeztethetetlen minden más állami, önkormányzati és gazdasági tisztséggel vagy megbízatással**. A képviselő **más kereső foglalkozást nem** folytathat, és **egyéb tevékenységéért** – a tudományos, egyetemi vagy főiskolai oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, valamint a jogi oltalom alá eső szellemi tevékenységet kivéve – **díjazást nem** fogadhat el. Ez alól csak az jelent **kivételt**, hogy a **képviselő bizonyos kormányzati tisztséget** – vagyis miniszterelnöki, miniszteri, államtitkári, kormánybiztosi, miniszterelnöki biztosi, miniszterelnöki megbízotti vagy miniszteri biztosi tisztséget – **láthat el**, illetve az **Országgyűlés tisztségviselője lehet**.

Az **egyéb összeférhetetlenségi** szabályok előírják, hogy a képviselő szakmai vagy üzleti ügyekben országgyűlési **képviselői minőségre nem** hivatkozhat, valamint képviselői megbízatásának felhasználásával jogosulatlanul bizalmas információkat nem szerezhet, illetve nem használhat fel. **Ki kell mondani** viszont az **összeférhetetlenségét** annak a képviselőnek,

akit büntett miatt jogerősen elítéltek, továbbá akinek az állammal szemben köztartozása áll fenn.

A képviselő **vagyonnyilatkozatot** köteles tenni.

II. A képviselői tisztséggel összekapcsolódó jogok és kötelességek

a) A képviselői jogok és kötelességek

A képviselők jogai kapcsán különbség tehető a képviselőnek a **tisztsége gyakorlásához szükséges jogai**, illetőleg az olyan jogok között, amelyek kifejezetten a **képviselő sajátos helyzetét** (státuszát) **garantálják**. A képviselői tisztség gyakorlásához szükséges jogosítványok lehetővé teszik és garantálják, hogy a parlamentet alkotó képviselők megfelelő módon vehessenek részt az Országgyűlés plenáris ülésén és bizottságaiban folyó tanácskozásban, valamint döntéshozatalban. A **jogosítványok egy része** azonban **csak közösen gyakorolható**, vagyis **képviselőcsoportot, bizottságot**, vagy pedig **meghatározott számú képviselőt** megillető jogosítványról van szó. A képviselői tisztség gyakorlásához szükséges jogosítványok többféleképpen csoportosíthatók.

aa) A **közreműködési és részvételi jogok** közé sorolható az a rendelkezés, hogy a képviselők joga – de egyúttal kötelessége is – az **Országgyűlés munkájában** való kezdeményező **részvétel**, és a parlament eredményes működésének elősegítése. Amennyiben törvény kivételt nem tesz, az Országgyűlés tisztségeire, illetőleg bizottságaiba bármelyik képviselő **megválasztható**. Ide sorolható továbbá a képviselők **felszólalási** (beszéd-) és **szavazati joga** is.

ab) Kiemelkedő jelentősége van a képviselők **tájékoztatását és tájékoztatását biztosító jogoknak**, amelyek információt szolgáltatnak a képviselői feladat szakszerű ellátásához. E körbe tartozik az **interpellációs jog**, illetve a **kérdés** feltételének joga, továbbá az **azonnali kérdés** lehetősége – mint a parlamenti ellenőrzés klasszikus eszközei –, de itt kell megemlíteni azt a törvényi előírást is, amely szerint az **állami szervek kötelesek az országgyűlési képviselőket megbízatásuk ellátásában támogatni**, és részükre a munkájukhoz szükséges **felvilágosítást megadni**.

ac) A képviselők a **kezdeményezési és indítványozási jogaikkal** befolyást gyakorolnak a parlamenti tanácskozásra. E körbe sorolhatók a **jelölési és ajánlási jogok**, a törvény- és határozati javaslatok kezdeményezései, a módosító indítványok stb.

ad) A **képviselők kötelesek** – többek között – az Országgyűlés szavazásain **jelen lenni**, kötelességük továbbá a plenáris üléseken, és annak a bizottságnak az ülésein részt venniük, amelynek tagjai. Képviselői **tevékenységüket** kötelesek az Alaptörvénynek és a **jogszabályoknak megfelelően végezni**, valamint a határozati házszabályi rendelkezéseket betartani. Mentelmi jogukról – a szabálysértési eljárás kivételével – nem mondhatnak le. A képviselők kötelesek a velük szemben fennálló **összeférhetetlenségi okot megszüntetni**, és az előírt **vagyonnyilatkozatot megtenni**.

b) A képviselők mentelmi joga

A mentelmi jog a képviselők sajátos helyzetét garantáló jogok közé sorolható. Az Alaptörvény rendelkezése szerint az országgyűlési **képviselőt mentelmi jog** illeti meg, amely

arra szolgál, hogy **a képviselőt** – tevékenysége zavartalan ellátása érdekében – különleges, **kétirányú védelemben részesítse**. A mentelmi jog a képviselőt nem állampolgári, hanem képviselői minőségében, az Országgyűlés tagjaként megillető jogosultság. A mentelmi jog **ba) a felelősségmentesség és bb) a sérthetetlenség** értelmében nyújt garanciát.

ba) A **felelősségmentesség** szerint a képviselő bíróság vagy hatóság előtt – képviselői megbízatásának ideje alatt és azt követően – nem vonható felelősségre leadott szavazata, továbbá a képviselői megbízatásának gyakorlása során a képviselői megbízatásával összefüggésben általa közölt tény vagy vélemény miatt. Ez tehát a képviselő javára szóló **büntethetőséget kizáró ok**, amely a parlamenti tagság lejárta után is tart, azaz **végleges mentességet** ad.

bb) A **sérthetetlenség** azt biztosítja, hogy a képviselő ellen **csak az Országgyűlés előzetes hozzájárulásával** lehet **büntetőeljárást**, valamint – a mentelmi jogról az adott ügyre vonatkozó önkéntes lemondás hiányában – szabálysértési eljárást **indítani** vagy **folytatni**, továbbá büntető-eljárásjogi **kényszerintézkedést** alkalmazni. Ez alól pusztán **két eset** jelent **kivételt**: **egyfelől** a képviselő **bűncselekmény elkövetésének tettenérésekor** őrizetbe vehető, vagy vele szemben más büntető-eljárásjogi kényszerintézkedés alkalmazható, **másfelől szabálysértés elkövetésének tettenérésekor** szabálysértési őrizetbe vehető, vagy vele szemben más szabálysértési kényszerintézkedés alkalmazható. A sérthetetlenség a képviselőt megválasztásától parlamenti tagsága végéig illeti meg – tulajdonképpen **a népképviseleti szerv privilégiuma**, **nem** pedig az **egyes képviselőé**; ez hivatott védeni a parlament összetételét a végrehajtó hatalom önkényes beavatkozásától és az esetleges változtatásoktól. Ezért a **sérthetetlenségről** a **parlament** jogosult **dönteni**, a **képviselő** – a szabálysértési eljárás kivételével – erről **nem mondhat le**.

c) A képviselők munkajogi és társadalombiztosítási helyzete, javadalmazása

A képviselők sajátos helyzetét biztosító **jogok másik csoportját** a munkajogi és társadalombiztosítási jogállással, valamint a javadalmazási rendszerrel összekapcsolódó jogosultságok jelentik. Ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők tevékenységüket **hivatásszerűen** láthassák el, a **függetlenségüket biztosító javadalmazásban** kell részesülniük, amelynek összegét és körét – alaptörvényi felhatalmazás alapján – maga az Országgyűlés sarkalatos törvényben állapítja meg.

A **képviselői megbízatás időtartama heti 40 óras foglalkoztatással járó munkaviszonyban töltött időnek**, illetve **nyugdíjra jogosító szolgálati időnek** számít. A képviselői **tiszteletdíjra** jogosult, ami megegyezik a helyettes államtitkár illetményével. Ezen kívül a képviselő egyéb juttatásokra is jogosult (bizonyos feltételekkel üzemanyagkártya, külföldi kiküldetése idején napidíj és költségtérítés, budapesti lakóház vagy lakás használata).

III. A nemzetiségi szószólók

Az országgyűlési képviselőkhöz hasonló jogintézmény az Országgyűlésben a **nemzetiségi szószólók**, akik a **magyarországi nemzetiségek parlamenti képviseletének megvalósításában** működnek közre: a nemzetiségi **listát állító**, de azon **mandátumot nem szerző nemzetiséget képviselik** a parlamentben, de **nem** minősülnek **országgyűlési képviselőnek**. A szószólók **jogai és kötelezettségei egyenlők**, tevékenységüket a **köz és az adott nemzetiség érdekében** végzik, e tekintetben **nem utasíthatók**.

Az Országgyűlés ülésén a nemzetiségek érdekeit, jogait érintő napirendek esetén **felszólalhatnak**, de a **plenáris ülésen szavazati joggal nem** rendelkeznek, mert **nem országgyűlési képviselők**. A nemzetiségeket képviselő **bizottság munkájában** azonban a szószólók **szavazati joggal** vesznek részt, az **állandó bizottságok**, illetve a törvényalkotási bizottság **ülésein** pedig **tanácskozási joggal** vehetnek részt. A szószólók **kérdést** intézhetnek egyes tisztségek betöltőihez a feladatkörükbe tartozó, a nemzetiségek érdekeit, jogait érintő ügyben, de interpellációs joguk nincs. A szószólókat **mentelmi jog** illeti meg.

E) Az Országgyűlés szervezete és működése

I. Az Országgyűlés szervezete

1. Az Országgyűlés plenáris ülése (plénium)

Az **Országgyűlés** testületi szerv, ami azt jelenti, hogy **hatásköreit plenáris (teljes) ülésein gyakorolja**: a döntéseket a plénium hozza, amelyeket a bizottságok készítenek elő. Az Országgyűlés tehát **döntési jogosítványait csak plenáris ülésein** gyakorolhatja.

2. Az Országgyűlés tisztségviselői

Az **Országgyűlés tisztségviselője** az Országgyűlés **elnöke** (házelnök), az **alelnökök**, a **jegyzők** és a **háznagy**. Az Országgyűlés tisztségviselőinek megválasztását az Alaptörvény írja elő, de azt nem határozza meg, hogy az elnök mellett **hány alelnöki**, illetve **jegyzői** tisztség kerüljön betöltésre. Az erre vonatkozó megállapodás a parlamenti pártok képviselőcsoportjainak **politikai megegyezésétől függ**.

a) Az Országgyűlés elnöke (házelnök)

Az Országgyűlés tisztségviselői közül kiemelkedő szerepe van az Országgyűlés elnökének, mivel **kiterjedt jogosítványokkal** rendelkezik. A házelnök **biztosítja** az Országgyűlés jogainak gyakorlását, **gondoskodik** az Országgyűlés tekintélyének megóvásáról, az Országgyűlés rendjének és biztonságának fenntartásáról, valamint az Országgyűlés munkájának megszervezéséről. **Feladatai** közé tartozik például az **Országgyűlés képvisellete**, az **Országgyűlés összehívásával és vezetésével** kapcsolatos teendők ellátása, a **bizottságok működésének összehangolása**, a rendészeti jog gyakorlása, kinevezési és munkáltatói jogok gyakorlása, továbbá a parlament költségvetésével kapcsolatos teendők, valamint egyéb igazgatási teendők elvégzése.

b) Az Országgyűlés alelnökei

Az Országgyűlés elnökét az elnöki feladatok végrehajtásában az Országgyűlés alelnökei – a **házelnök által meghatározott rendben** – **helyettesítik**. A házelnököt helyettesítő **alelnök jogai és kötelezettségei** – néhány kivétellel – **a házelnökével azonosak**.

c) Az Országgyűlés háznagya

A háznagy azokat a feladat- és hatásköröket gyakorolhatja, amelyeket a **házelnök** – az Országgyűlés Hivatala SzMSz-ében – részére **átad**, vagyis ennyiben **helyettesíti a házelnököt**. **Nem adható** azonban **át** az ülésszak és az ülések összehívásával, a plénium és a Házbizottság ülésének vezetésével, az országgyűlési bizottságok működésével, a kinevezési

és javaslatvételi jogkörökkel és a házelnöki rendelkezés kiadásával összefüggő hatáskörök. A házelnök a **házelnök irányítása alatt** végzi munkáját.

d) Az Országgyűlés jegyzői

Az Országgyűlés jegyzői **közreműködnek az Országgyűlés ülésének vezetésében**, segítik az ülést vezető elnök munkáját, figyelemmel kísérik az ülésteremben történeteket, szükség esetén figyelmeztetik az elnököt a képviselők felszólalási szándékára, illetve az ülés rendjét befolyásoló eseményekre.

3. A Házbizottság

A Házbizottság **elnöke a házelnök, tagjai az alelnökök, a képviselőcsoportok vezetői és a házelnök**, vagyis e szerv létrehozásáról a parlament külön nem szavaz. E grémium az **Országgyűlés fontos döntés-előkészítő szerve**, amely azonban nem a különböző indítványok megvitatásának a fóruma, hanem alapvetően a parlament zavartalan működését, az ehhez szükséges megegyezést hivatott biztosítani. Ebből adódóan alapvető **feladatai** elsősorban **előkészítő és konzultatív-egyeztető** jellegűek: a **parlament munkája tervezése**, a plenáris ülés napirendi javaslatának megállapítása és lefolyásának meghatározása érdekében közreműködik az Országgyűlés folyamatos működésének biztosításában, és a **képviselőcsoportok (frakciók) közötti egyeztetést** végzi.

A Házbizottságnak fontos **javaslatvételi jogai** vannak a tanácskozások munka- és napirendjének kialakítására, a törvényjavaslatok és egyéb indítványok bizottsági tárgyalásának előkészítésére, az Országgyűlést érintő legfontosabb személyi döntések előzetes egyeztetésére, továbbá egyeztetési az Országgyűlés működésével kapcsolatos vitás kérdéseket.

4. Bizottsági elnöki értekezlet

Az Országgyűlés **sajátos szervét** jelenti a Bizottsági elnöki értekezlet, amelynek **fontos szerepe van a parlament munkájának koordinálásában**. A Bizottsági elnöki értekezlet **elnöke a házelnök, tagjai az Országgyűlés állandó bizottságainak elnökei, a törvényalkotási bizottság elnöke, valamint a nemzetiségeket képviselő bizottság elnöke**.

5. Az országgyűlési bizottságok

A parlamenti akaratképzési folyamat során a **bizottságok fontos szerepet játszanak az Országgyűlés munkájában, különösen a döntés-előkészítésben és ellenőrzésben**. A parlamenti munka egyre nagyobb érdemi része folyik a bizottságokban, itt formálódnak ki azok a szakmai és politikai álláspontok, amelyekről a plénum dönt, és itt jut hozzá a képviselő a munkájához szükséges információk legnagyobb részéhez. A **bizottságok vizsgálati, ellenőrző funkciója az Alaptörvényből következik**. Az Ogytv. szerint az Országgyűlés országgyűlési bizottságként **a) állandó bizottságokat, továbbá b) törvényalkotási bizottságot, valamint c) a nemzetiségeket képviselő bizottságot** hoz létre, vagyis ezek létesítése törvényből adódó köteleesség a számára. Ezeken túlmenően létrehozhat **d) ideiglenes (ad hoc) bizottságokat**, amely lehet **da) eseti bizottság** vagy pedig **db) vizsgálóbizottság**.

a) Az állandó bizottságok

Az Országgyűlés a **megalakulását követően** hozza létre állandó bizottságait, amelyek **megbízataa általában a parlament megbízatásának időtartamával** esik egybe, de az

Országgyűlés állandó bizottságot egyébként bármikor létrehozhat, átalakíthat és megszüntethet. Az állandó bizottságok **feladatköre** alapvetően a **kormányzat felépítéséhez** igazodik annak érdekében, hogy a szakmai-politikai kontrollt a képviselők a lehető legjobban megvalósíthassák és teljesíthessék.

b) A törvényalkotási bizottság

A törvényalkotási bizottság **nem** minősül **állandó bizottságnak**, de a parlament **speciális** feladatköréhez igazodik. E grémium – az elnevezésének megfelelően – a parlament törvényalkotási hatáskörének gyakorlásában játszik kiemelkedő és meghatározó szerepet, vagyis az **Országgyűlés jogalkotási tevékenysége során jár el**, annak javaslattevő, véleményező, törvényben és a határozati házszabályi rendelkezésekben **meghatározott esetekben ügydöntő** bizottsága. A törvényalkotási bizottság az állandó bizottságokban lezajló **részletes vitákat követően** az egyes bizottsági módosító javaslatokat és állásfoglalásokat **összegezi, biztosítja** a benyújtott módosító javaslatok és az elfogadásra kerülő **törvény koherenciáját**.

c) A nemzetiségeket képviselő bizottság

Az Alaptörvény **speciális bizottságként** nevesíti a **nemzetiségeket képviselő bizottságot**. E testület sajátossága abban áll, hogy tagjairól nem az Országgyűlés dönt, hanem a tagok – a törvény erejénél fogva – a **nemzetiségi listákon mandátumot szerző országgyűlési képviselők**, valamint a **nemzetiségi szószólók**. A **nemzetiségeket képviselő bizottság** a nemzetiségek jogait, érdekeit érintően az Országgyűlés kezdeményező, javaslattevő, véleményező és a kormányzati munka ellenőrzésében közreműködő szerve.

d) Az ideiglenes (ad hoc) bizottságok

Az ideiglenes bizottságokat **aktuális ügyek kivizsgálására**, illetőleg **intézésére** hozzák létre, amelyek lehetnek **vizsgálóbizottságok vagy eseti bizottságok**.

da) Az Országgyűlés bármely, az **Országgyűlés ellenőrzési feladatkörében** felmerülő, közérdekű, interpellációval, kérdéssel (azonnali kérdéssel) nem tisztázható ügy megvizsgálására **vizsgálóbizottságot** küldhet ki. A vizsgálóbizottság **kizárólag politikai felelősség megállapítását** végzi.

db) Az Országgyűlés **eseti bizottságot** alakíthat – a bizottságot létrehozó határozatban megjelölt – **ügyeknek** – a határozatban megállapított ideig történő – **intézésére**. Ezek olyan ügyek lehetnek, amelyekre a **parlament kiemelt figyelmet** kíván fordítani.

II. Az Országgyűlés plenáris üléskezési és tárgyalási rendje

Az Országgyűlés **plenáris üléskezési rendje** a parlament **munkarendjét** jelenti. A **tárgyalási rend** a tanácskozás és határozathozatal, valamint az ülés vezetésének alapvető szabályait öleli fel.

1. Az Országgyűlés ülészekai és ülései

a) Az Országgyűlés évenként **két rendes ülészekot** tart: minden év február elsejétől június tizenötödikéig, illetve szeptember elsejétől december tizenötödikéig. Az ülészek **ülésekből**,

az ülés **ülénapokból** áll. Az Országgyűlés ülésszakait és ezen belül az egyes üléseket a **házelnök hívja össze**.

b) Az Országgyűlést **rendkívüli ülésszakra vagy rendkívüli ülésre** össze kell hívni a **köztársasági elnök**, a **Kormány** vagy a **képviselők egyötödének** írásbeli kérelmére.

c) A **köztársasági elnök** az Országgyűlés ülését egy ülésszak alatt egy alkalommal – legfeljebb harminc napra – **elnapolhatja**. Az elnapolás tartama alatt az Országgyűlés elnöke a **képviselők egyötödének írásbeli kérelmére** – a kérelem kézhezvételétől számított nyolc napnál nem távolabbi időpontra – **köteles** az Országgyűlést **összehívni**.

2. A tanácskozás nyelve és a nyilvánosság

a) Az Országgyűlés ülésén a **tanácskozás nyelve a magyar**. A nemzetiséghez tartozó képviselő, a nemzetiségi listáról mandátumot szerző képviselő, valamint a szószóló **anyanyelvén is** felszólalhat és irományt nyújthat be. A képviselő a felszólalása során a **magyar jelnyelvet** használhatja.

b) Az Alaptörvény szerint az Országgyűlés **ülései** általában **nyilvánosak**. A nyilvános ülésen **hallgatóság vehet részt**, amely csak a házelnök által kijelölt helyen foglalhat helyet, és a véleménynyilvánítás bármely formájától tartózkodni köteles. Az **ülés rendjének megzavarása esetén** az ülést vezető **elnök a hallgatóságot** vagy annak egy részét az üléstről **kiutasíthatja**. A Kormány vagy bármely képviselő kérelmére az Országgyűlés a képviselők kétharmadának szavazatával **zárt ülés** tartását is elhatározhatja.

3. Az Országgyűlés határozatképessége és ülésének résztvevői

a) Az Országgyűlés akkor határozatképes, ha az **ülésen a képviselők több mint fele** jelen van. A **határozatképesség** a plenáris ülésen való érvényes **döntéshozatalhoz** szükséges. Ha az Országgyűlés a napirendben feltüntetett határozathozatali időszak során **nem határozatképes**, az ülést vezető **elnök megkísérli a határozatképesség helyreállítását**. Ha **ez nem lehetséges**, az **elnök megállapítja a hiányzó képviselők névsorát**, és a napirendi pont tárgyában a **határozathozatalt** a következő ülésre **elhalasztja**. Az **ülést a következő napirendi pont tárgyalásával kell folytatni**. Ha az elnök az Országgyűlés határozatképességét utóbb megállapítja, döntése alapján a határozathozatalra ugyanazon az ülésen vissza lehet térni.

b) A **köztársasági elnök**, a **Kormány tagja**, az **Alkotmánybíróság elnöke**, a **Kúria elnöke**, a **legfőbb ügyész**, az **alapvető jogok biztosa**, az **Állami Számvevőszék elnöke**, továbbá – a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat és a központi költségvetés módosításáról szóló törvényjavaslat vitája során – a **Költségvetési Tanács elnöke**, valamint az általa benyújtott beszámoló országgyűlési vitája során a parlament előtt **beszámolásra kötelezett**, illetve európai uniós kérdéssel összefüggő napirend országgyűlési vitája során az Európai Parlament magyarországi képviselője a plenáris ülésen **részt vehet** és – az ülés lefolytatásával kapcsolatos házszabályi rendelkezések keretei között – **bármikor felszólalhat**. E tisztségviselők ugyanis **tanácskozási joggal rendelkező személyeknek** minősülnek.

4. A plenáris ülés vezetése

a) Az ülést az **ülésvezető elnök nyitja meg, vezeti és rekeszti be.** Az **ülés napirendjére a házelnök** a Házbizottság ajánlása alapján **tesz javaslatot.**

A napirendi javaslat megváltoztatására tett javaslatról és a **napirendi javaslatról** az Országgyűlés **vita nélkül határoz.** A napirendi pontok tárgyalása kizárólag a napirend elfogadása után kezdődhet, mert elfogadott **napirend hiányában** a napirendi javaslat **egyetlen pontja sem tárgyalható.**

A határozati házszabályi rendelkezések lehetővé teszik a **napirenden kívüli felszólalást.**

b) Az Alaptörvény szerint az **Országgyűlés zavartalan működésének biztosítása és méltóságának megőrzése** érdekében az Országgyűlés elnöke a házszabályi rendelkezésekben meghatározott **rendészeti és fegyelmi jogkört** gyakorol. A fegyelmezési jogok egyrészt a **felszólalások** esetében hivatottak a parlamenti rend fenntartását biztosítani, másrészt az **Országgyűlés tekintélyét, rendjét** kell garantálniuk, harmadrészt pedig a **fizikai erőszak alkalmazását** vagy az ezzel való fenyegetést **megakadályozniuk.**

5. A határozathozatal szabályai

a) Az Országgyűlés – **főszabály** szerint – **nyílt szavazással** határoz. A nyílt szavazás történhet **kézfelemeléssel**, vagy pedig szavazatszámláló **gép alkalmazásával**, azaz **név szerint.** A szavazás **eredményét az ülést vezető elnök hirdeti ki.** Az Alaptörvényben, törvényben vagy a házszabályi rendelkezésekben meghatározott kivételes esetekben a **szavazás titkosan** történik.

b) A határozatképes Országgyűlés a határozatait – ha az Alaptörvény eltérően nem rendelkezik – a **jelenlévő országgyűlési képviselők több mint felének szavazatával** hozza meg. Az Alaptörvény, egyes törvények és a házszabályi rendelkezések meghatározzák azokat az eseteket, amelyek minősített többséggel történő döntéshozatalt követelnek meg.

c) Az országgyűlési képviselők, beleértve az ülésvezető elnököt is, háromféleképpen – „igen”, „nem” vagy „tartózkodom” nyilatkozattal – szavazhatnak.

III. Az irományok (indítványok) és a tárgyalásukra vonatkozó főbb szabályok

Az **irományok** az önálló és nem önálló **indítványok**, továbbá olyan, az Országgyűléshez vagy a házelnökhöz érkezett **beadványok**, amelyeknek iromány-nyilvántartásba vételét – vagyis az **iktatását** – a **házelnök elrendelte.**

Az **indítványok** – általános értelemben – a parlament elé terjesztett olyan **javaslatokat** jelentenek, amelyeket a **képviselők megtárgyalnak.** Az **indítványok önálló vagy nem önálló indítványok** lehetnek. Az **önálló** indítványok azok, amelyek az Országgyűlés tárgysorozatába felvehetők. Az önálló indítványon kívül **más indítvány** az Országgyűlés ülésének napirendjére **nem** kerülhet. A **nem önálló indítványok önálló indítványokhoz kapcsolódóan** nyújthatók be.

1. Az önálló indítványok

Az Országgyűlés tárgysorozatába **önálló** napirendi pontként felvehető indítványoknak minősül **a) a törvényjavaslat, b) a határozati javaslat, c) a politikai nyilatkozatra vonatkozó javaslat, d) az interpelláció és a kérdés, e) a beszámoló, f) a politikai vita**

kezdeményezése, g) az Országgyűlés személyi döntését kezdeményező indítvány, h) az országos népszavazási kezdeményezés, valamint i) a házszabályi rendelkezések értelmezése során hozott állásfoglalásban való országgyűlési döntés iránti kérelem.

a) **Törvényjavaslatnak** minősül az **Alaptörvény elfogadására, az Alaptörvény módosítására, valamint törvény megalkotására irányuló** javaslat, mint **döntési javaslat**, amely tartalmazza a törvény javasolt **címét, szövegét és indokolását.**

b) A **határozati javaslat** – szintén döntési javaslatként – az Országgyűlés döntését kezdeményező, **jogszabályi formát nem igénylő** szövegszerű **indítvány.** A határozati javaslatnak tartalmaznia kell a határozat javasolt **címét, szövegét és indokolását.**

c) A **politikai nyilatkozat** az Országgyűlés **önálló döntését igénylő** – törvényjavaslattól vagy határozati javaslattól eltérő formában elfogadott – **politikai kérdésben történő állásfoglalása.** **Elfogadásához a jelen levő képviselők kétharmadának** szavazata szükséges.

d) **Az interpelláció és a kérdés** egyrészt a parlamenti ellenőrzés klasszikus eszközei, és így az Országgyűlés kontrollfunkciójának gyakorlásához szükséges **képviselői jogosítványok,** másrészt lehetővé teszik, hogy a parlament tagjai közérdekű ügyekben közvetlen **információt szerezzenek** az adott ügyben illetékes állami szervtől, illetve tisztségviselőtől. Az **interpelláció** azonban annnyival több a kérdés intézményéhez képest, hogy **felelősségi elemet** is hordoz, tehát egyúttal a politikai **felelősség érvényesítésének egyik formája** is.

da) **Interpellációt** az országgyűlési képviselő a **Kormányhoz és a Kormány bármely tagjához** – a feladatkörükbe tartozó minden ügyben – **magyarázat kérése céljából** intézhet, és ha a képviselő – akinek viszontválaszra van joga – az interpellált **válaszát nem** fogadja el, erről az **Országgyűlés határoz.**

db) **Kérdést** a képviselő és a szószóló – **felvilágosítás kérése céljából** – intézhet a **Kormányhoz és a Kormány tagjához,** továbbá az **alapvető jogok biztosához, az Állami Számvevőszék elnökéhez, a legfőbb ügyészhez és a Magyar Nemzeti Bank elnökéhez** a feladatkörükbe tartozó bármely ügyben, de a képviselőnek (szószólónak) **viszontválaszra nincs joga,** és így az **Országgyűlés a válasz elfogadásáról nem is határoz.**

dc) **Azonnali kérdést** a képviselő **közvetlen felvilágosítás kérése céljából** tehet fel azoknak, akikhez egyébként kérdést intézhet. Minden olyan héten, amikor az Országgyűlés ülést tart, az ülésen a napirendben feltüntetett időpontban azonnali kérdések tárgyalására **legalább hatvan percet** kell biztosítani (**azonnali kérdések órája**).

e) A **beszámoló** – ahogy erről az állandó bizottságoknál már volt szó – az Alaptörvény, törvény vagy országgyűlési határozat alapján **beszámolásra vagy jelentéstételre kötelezett** által – e kötelezettség teljesítésére – **benyújtott önálló indítvány.**

f) A **politikai vita kezdeményezésére** a **Kormány** vagy a képviselők **legalább egyötöde** jogosult. Az **írásbeli indítványukra** az **Országgyűlés** – az indítványban megjelölt **átfogó politikai témakörben** – vitát tart.

g) **Az Országgyűlés személyi döntését kezdeményező indítvány** a **parlament általi megbízásra és megbízás megszüntetésére** irányul. Ilyen indítványnak minősül a parlament által megválasztandó közbizotti tisztségviselőkre, a köztársasági elnök megbízatása

megszűnésével és helyettesítésével kapcsolatos, valamint a miniszterelnökkel szemben benyújtott bizalmatlansági indítványra és a miniszterelnök bizalmi szavazásra vonatkozó határozati javaslat.

h) **Az országos népszavazási kezdeményezése a Nemzeti Választási Bizottság elnökének tájékoztatásával** az Országgyűlés **tárgysorozatára** kerül.

i) A házszabályi rendelkezések értelmezése során hozott állásfoglalásban való országgyűlési döntés iránti **kérelem** az **állásfoglalás elutasítására vagy fenntartására** irányulhat.

2. A nem önálló indítványok

Nem önálló indítványnak minősül a) a **módosításra irányuló** szándékot kifejező, döntést igénylő, szövegszerű, továbbá b) a **tárgyalás módjára** vonatkozó, illetve c) a tárgyalást, döntéshozatalt **érdemben befolyásoló**, írásban tett javaslat.

a) **Módosító javaslat** az Országgyűlés által módosítható indítványok szövegének konkrétan megjelölt részére irányuló – attól való eltérési szándékot kifejező – írásbeli indítvány, amelynek **többféle formája** lehetséges.

b) A **tárgyalás módjára** vonatkozó javaslatnak számít a **sürgősségi javaslat**, a **kivételességi javaslat**, és a határozati **házszabályi rendelkezésektől való eltérés**. Mindegyik – más-más szabályokkal – **törvényhozási eljárás gyorsítására** szolgál.

c) A tárgyalást, döntéshozatalt **érdemben befolyásoló**, írásban tett javaslatnak számos formája ismert. Ide sorolható például a **bizottság kijelölése, állásfoglalása, jelentése**, a bizottsági **beszámoló, ajánlás és tájékoztató**.

IV. A törvényhozási eljárás

A törvényhozási eljárás **parlamentari folyamat** **öt fő szakaszra** tagolható. Ezek a következők: **1.** a törvényjavaslat **benyújtásától a napirendre kerülésig** terjedő szakasz, **2.** a törvényjavaslat plenáris ülésen folyó **általános vitája**, **3.** a **bizottsági részletes vita** szakasza, **4.** a **törvényalkotási bizottság eljárása**, végül **5.** a törvényalkotás **plenáris befejező szakasza**. A befejező szakasz további egységekre tagolható.

1. A törvényjavaslat benyújtásától a napirendre kerülésig terjedő szakasz

a) A köztársasági elnök, a Kormány és az országgyűlési bizottság törvényjavaslata a benyújtásával **kerül tárgysorozatba**, vagyis az Országgyűlés ülésének napirendjére vehető önálló indítvánnyá. A képviselő által benyújtott törvényjavaslat csak akkor kerülhet tárgysorozatba, ha azt a házelnök által kijelölt állandó bizottság (a **tárgysorozatba vételre kijelölt bizottság**) támogatja.

b) A törvényjavaslat **tárgyalására egy vagy két fordulóban** (ún. olvasatban) kerülhet sor. Az Országgyűlés saját döntése alapján az elfogadni tervezett, **átfogó** szabályozást eredményező, **nagy társadalmi jelentőségű** törvényt **két fordulóban** – **először** a tervezett törvény **elveit**, majd a törvényjavaslat **kidolgozott szövegét** – **vitatja meg**. A parlament a tervezett törvény elveit országgyűlési határozatban állapítja meg. Az Országgyűlés azonban **legtöbbször egyfordulós tárgyalást** választ.

Mivel a törvényjavaslat részletes vitáját nem a plenáris ülésen, hanem a bizottságokban folytatják le, ezért a házelnök a törvényjavaslat benyújtását követően a **részletes vita lefolytatására az egyik állandó bizottságot** jelöli ki, amely **kijelölt bizottságnak** számít. **Bármely állandó bizottság** vagy – a nemzetiségek érdekeit, jogait érintő napirendi pont esetében – a nemzetiségeket képviselő bizottság **írásban bejelentheti, ha** – a törvényjavaslat feladatkörébe tartozó rendelkezéseiről – **részletes vitát kíván lefolytatni.**

2. A törvényjavaslat plenáris ülésen folyó általános vitája

a) A **törvényjavaslat tárgyalása az általános vitával** nyílik meg, amely a **plenáris ülésen** folyik. Az **általános vita** a törvényjavaslat **egésze vagy egyes részei szükségességének és szabályozási elveinek megvitatásából** áll, vagyis általános politikai-jog értékelését öleli fel. A vitában **elsőként a törvényjavaslat előterjesztője** kap szót. Ezután – ha az előterjesztő nem a Kormány volt – a Kormány képviselője ugyanilyen időtartamban szólalhat fel. Ezt követően a **képviselőcsoportok tagjai**, illetve a **független képviselők** az előzetes bejelentésnek megfelelően szólalhatnak fel.

b) Az általános **vita lezárásának két esete** különböztethető meg: az **egyik, ha** az indítványhoz **nincs több felszólaló**, és a vita várható lezárását a napirend tartalmazza, akkor az ülést vezető elnök a vitát lezárja. A vita lezárásának **másik esete a klotúr** (berekesztés) intézménye: ha az indítványhoz valamennyi arra jogosultnak lehetősége volt álláspontja kifejtésére, az **indítvány előterjesztője vagy legalább öt képviselő** írásban **javasolhatja a vita lezárását.**

3. A bizottsági részletes vita szakasza

a) A **törvényjavaslat részletes vitáját a tárgyaló bizottság** – vagyis a kijelölt bizottság és a vitához kapcsolódó bizottság(ok) – **folytatja le.** A tárgyaló bizottságok ebben a szakaszban alakítják ki **álláspontjukat a törvényjavaslat egészéről és a benyújtott módosító javaslatokról** is.

b) A **kijelölt bizottság** a részletes vita során **megvizsgálja**, hogy a **törvényjavaslat eleget tesz-e a jogszabályalkotás követelményeinek**: megfelel-e az Alaptörvényből eredő tartalmi és formai követelményeknek, illeszkedik-e a jogrendszer egységébe, megfelel-e a nemzetközi jogból és az európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek és megfelel-e a jogalkotás szakmai követelményeinek.

A részletes vita – ezen túlmenően – a **benyújtott módosító javaslatok megvitatásából** és a tárgyaló bizottság további módosításra irányuló **szándékának** megfogalmazásából áll. A részletes vita kiterjed annak vizsgálatára is, hogy a módosító javaslatok nem sértik-e a módosításra előírt korlátokat.

c) A **tárgyaló bizottság** a benyújtott módosító **javaslatokat értékeli**, és azokról **állást foglal: dönt** arról, hogy mely módosító javaslatot **támogatja**, továbbá **fenntarthatja** a nem támogatott módosító javaslatot az általa szükségesnek tartott változtatásokkal, valamint **további módosításra** irányuló **szándékot** fogalmazhat meg. E módosításokat a tárgyaló bizottság **egyetlen indítványba foglalva** nyújtja be, amely **részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslatnak** minősül.

d) A **részletes vita** a tárgyaló bizottságnak a részletes vitát lezáró döntésével ér véget: erre akkor kerülhet sor, ha a bizottság valamennyi módosító javaslatról állást foglalt. A részletes vita lezárását követően a tárgyaló bizottság **részletes vitáról szóló bizottsági jelentést** nyújt be.

A **részletesvita-szakasz akkor zárul le**, amikor a tárgyaló bizottságok közül **valamennyi** állandó bizottság **benyújtotta a részletes vitáról szóló bizottsági jelentését**.

4. A törvényalkotási bizottság eljárása

a) A törvényalkotási bizottság az **előterjesztő tájékoztatásának benyújtása** után **összegezi és értékeli** a részletes vitát lezáró **bizottsági módosító javaslatokat** és azokról **állást foglal**.

b) A törvényalkotási bizottság **részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslat beérkezése esetén további módosításra irányuló szándékot** fogalmazhat meg. Ilyen javaslat **hiányában** viszont a **törvényjavaslatot nem tárgyalja**, ahhoz **módosító javaslatot nem** nyújthat be. A törvényalkotási bizottság az **általá támogatott** részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslatokat, valamint az **általá megfogalmazott** módosítást **egyetlen indítványba** foglalja, amely az ún. **összegező módosító javaslat**.

c) A törvényalkotási bizottság a részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslatok tárgyalásának befejezéséről, valamint az állásfoglalásáról **összegező jelentést** nyújt be, és ha **összegező módosító javaslatot is** elfogadott, azt az összegező jelentéssel **egyidejűleg** nyújtja be az Országgyűlésnek, mert a **plénium majd kizárólag erről** az összegező módosító javaslatról **határoz**. Ezt követően a törvényalkotási bizottság – főszabály szerint – további összegező módosító javaslatot nem nyújthat be.

d) Az **előterjesztő** az összegező módosító javaslat benyújtását követően **haladéktalanul megküldi** a törvényalkotási bizottság elnökének a törvényjavaslat és az összegező módosító javaslat **egybeszerkesztett** – ellenjegyzésével ellátott – **szövegét**, amelynek elnevezése **egységes javaslattervezet**. Ha a törvényalkotási bizottság elnöke úgy ítéli meg, hogy az egységes javaslattervezet megfelelően tartalmazza a törvényjavaslat és az összegező módosító javaslat egybeszerkesztett szövegét, akkor azt **egységes javaslatként benyújtja** az Országgyűlésnek. Ellenkező esetben egységes javaslatként a törvényjavaslat és az összegező módosító javaslat **törvényalkotási bizottság által egybeszerkesztett szövegét** nyújtja be. Ezután a törvényalkotási eljárás a **plenáris befejező szakasza** következik, amely három részre tagolódik: **a) a bizottsági jelentések és a törvényalkotási bizottság módosító javaslatának plenáris vitája**, továbbá **b) döntés a törvényalkotási bizottság módosító javaslatairól**, valamint **c) a zárószavazás**.

5. A törvényalkotás plenáris befejező szakasza

a) A **bizottsági jelentések és a törvényalkotási bizottság módosító javaslatának plenáris vitája**. Az Országgyűlés a **plenáris ülésén** vitatja meg az **összes bizottsági jelentést**. Ebben a vitaszakaszban van lehetőség arra, hogy a törvényalkotási bizottság **összegező módosító javaslatának elfogadása vagy elvetése mellett érveljenek**. Az **előterjesztő** – közvetlenül a **vita lezárását követően** – **zárszót** mondhat, amelynek során válaszolhat a vitában elhangzottakra.

b) **Döntés a törvényalkotási bizottság módosító javaslatairól.** Az **Országgyűlés** a plenáris ülésen a **törvényalkotási bizottság összegző módosító javaslatáról** – főszabály szerint – **egyetlen szavazással** dönt.

c) **A zárószavazás.** Az **összegző módosító javaslat elfogadása esetén** az Országgyűlés az **egységes javaslat egészéről** zárószavazást tart.

Az Országgyűlés által **elfogadott törvényt** a **házelnök** öt napon belül **aláírja**, és **megküldi a köztársasági elnöknek**. Az államfőnek a megküldött törvényt öt napon belül alá kell írnia, és el kell rendelnie annak kihirdetését. Ha azonban a köztársasági elnök a törvényt vagy annak valamely rendelkezését az **Alaptörvénnyel ellentétesnek** tartja – és az Országgyűlés nem kért előzetes normakontrollt –, a törvényt az Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára az **Alkotmánybíróságnak megküldi**. Ha az Alkotmánybíróság alaptörvény-ellenességet állapít meg, a köztársasági elnök **visszaküldi** a törvényt az Országgyűlésnek (alkotmányossági vétó). Ha pedig a köztársasági elnök a törvénnyel vagy annak valamely rendelkezésével nem ért egyet, és nem kért előzetes normakontrollt az Alkotmánybíróságtól, akkor a **törvényt az aláírás előtt** – észrevételeinek közlésével – egy alkalommal megfontolásra visszaküldheti az Országgyűlésnek (politikai vétó). Ha az államfő a törvényt megfontolás végett **visszaküldte**, azt az Országgyűlés legkésőbb hatvan napon belül napirendjére tűzi.

F) Az Országgyűlés hivatali szervezete és az Országgyűlési Őrség

I. Az Országgyűlés Hivatala

Az Országgyűlés Hivatala az **Országgyűlés** szervezeti, működtetési, ügyviteli és döntés-előkészítési feladatait végzi annak érdekében, hogy biztosítsa a parlament folyamatos működését és segítse a képviselők és az országgyűlési tisztségviselők tevékenységét. A Hivatal **központi költségvetési szerv**, amelyet a **főigazgató vezet**.

II. Az Országgyűlési Őrség

Az **Országgyűlés biztonságáról** országgyűlési őrség gondoskodik. Fő feladata az **Országgyűlés védelme, függetlenségének** és külső befolyástól mentes működésének **biztosítása, tárgyalási rendjének** fenntartásával összefüggő, törvényben meghatározott **személyvédelmi, létesítménybiztosítási** feladatok ellátása. **Független**, a **házelnök irányítása alatt álló fegyveres**, de nem rendvédelmi szerv.

